

63(06)
У 521

ВІСНИК

УМАНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

1—2
2003

ПЕРЕВІРЕНО
2007

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

EDITORIAL BOARD

П.Г.Копитко (головний редактор)	P.Kopytko (editor-in-chief)
Г.М.Господаренко (заступник головного редактора)	G.Gospodarenko (deputy editor-in-chief)
О.Д.Черно (відповідальний секретар)	O.Cherno (executive secretary)
А.Ф.Балабак	A.Balabak
З.М.Грицаєнко	Z.Grytsaenko
В.О.Єщенко	V.Yeshchenko
О.І.Здоровцов	O.Zdorovtsev
О.І.Зінченко	O.Zinchenko
В.І.Лихацький	V.Lykhatsky
В.С.Уланчук	V.Ulanchuk
О.М.Шестопап	O.Shestopal
І.П.Чучмій	I.Chuchmiy
О.В.Мельник	O.Melnyk
Л.В.Молдован	L.Moldovan

309095

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
УМАНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
Відділ обліку та реєстрації

2

Уланчук В.С., Мудрак Р.П. Шляхи подолання кризових явищ в молоко- продуктовому підкомплексі Черкащини	104
Андрушко І.І., Здоровцов О.І., Пустовіт О.А. Економіка птахівництва (ана- ліз, тенденції розвитку, резерви)	112
Дяченко М.І. Щодо методики економічної оцінки кормових культур	118
Бурик А.Ф., Романюк О.В. У кризових умовах працюють стабільно і ефек- тивно	120
Шатохіна М.А., Здоровцов О.І. Особливості демографічної ситуації у за- хідному регіоні Черкаської області	125
Бортник Т.І., Мачушенко О.Г. Досвід ефективної роботи професіонала-фер- мера	129
Гаврилюк Л.А. Соціально-економічні процеси на селі в умовах аграрних реформ	133
ЮВІЛЕЙНІ ДАТИ	
Факультету агрономії 100 років	138
Факультету плодоовочівництва і виноградарства 100 років	144
Кафедри агрохімії та ґрунтознавства 75 років	147
НАШІ ЮВІЛЯРИ	
Карасюк Іван Маркіянович (до 80-річчя з дня народження)	153
Здоровцов Олександр Іванович (до 75-річчя з дня народження)	155
Зінченко Олександр Іванович (до 75-річчя з дня народження)	157

Точка зору редколегії не завжди
збігається з позицією авторів

Адреса редакції:

20305, Черкаська область,
м. Умань, вул. Інститутська, 1,
Уманська державна аграрна академія
Тел.: (04744) 5-22-02

Здано до набору 01.10.2002. Підписано до
друку 31.10.2002. Формат 70х100 1/16. Друк
офсет. Папір офсет. Фіз. друк. арк. 10.
Умовн. друк. арк. 12,9.
Наклад 1000. Зам. 3-2710

Свідоцтво про державну реєстрацію
КВ № 5113 від 14.05.2001 р.

Закрите акціонерне товариство «НІЧЛАВА»
03127, м. Київ-127, вул. Героїв Оборони, 10.
Свідоцтво про внесення до державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції серія ДК № 556
від 08.08.2001 р. Тел. (044) 259-88-19

© Вісник Уманського державного аграрного
університету, 2003

М.І.ДЯЧЕНКО, кандидат сільськогосподарських наук

ЩОДО МЕТОДИКИ ЕКОНОМІЧНОЇ ОЦІНКИ КОРМОВИХ КУЛЬТУР

В статті розглядаються різні підходи щодо визначення економічної оцінки кормових культур. Саме цим питанням приділено особливу увагу.

Для зміцнення кормової бази господарств необхідно, перш за все, виявити найбільш економічно вигідні кормові культури відповідно до конкретних природно-кліматичних умов. Це передбачає проведення економічної оцінки кормових культур, окремих видів кормів та раціонів. Від цього вибору залежить рівень використання землі, собівартість і рентабельність тваринницької продукції.

Методика досліджень

Використано метод монографічних досліджень.

Результати досліджень

Питання економічної оцінки вирощування кормових культур висвітлювали в своїх працях професори І.А.Стебут (1888), П.М.Бурдін (1898). Дещо пізніше німецькі дослідники Альбрехт Теєр і Е.Вольф. Одною з перших вітчизняних праць щодо економічної оцінки виробництва кормів і ефективності використання землі в кормовиробництві є праця С.М.Яценко (1933). В ній наведена оригінальна методика економічної оцінки кормових культур, яка враховувала собівартість продукції, продуктивність праці і «КЕ» — кормову ефективність в кормових одиницях і білку. Подібні індексні методи оцінки кормових культур пропонуються і в даний час. Так, в більшості с.-г. підприємств рівень виробництва кормів визначається цілою системою показників. Це, зокрема, загальний обсяг виробництва кормів в натурі за кормовими одиницями і перетравним протеїном у розрахунку на гектар сільськогосподарських угідь та на умовну голову тварин.

Проте ці показники характеризують лише одну із сторін оцінки стану кормовиробництва.

Більш повною є комплексна економічна оцінка кормових культур і виробництва кормів, яка включає: урожайність, собівартість і затрати праці на виробництво зеленої маси, собівартість і затрати праці в динаміці за ряд років, фондоемкість виробництва і заготівлі окремих видів кормів тощо.

В сучасній літературі зустрічаються дещо інші методичні підходи щодо оцінки ефективності кормовиробництва. Основні положення методики аналізу зводяться до порівняння обсягів та вартості виробленої продукції, витрат на її виробництво, поживного складу кормів, одержання доходу від виробництва кормів. Більшість економістів єдині в тому, що аналіз ефективності кормовиробництва потрібно проводити поетапно. Пропонується така послідовність аналізу: економічна оцінка кормових культур, систем кормовиробництва через тваринницьку продукцію та ін. Показники економічної оцінки повинні відображати усі сторони процесу розширеного відтворення, використання землі, трудових і матеріально-технічних ресурсів [Ковалишин С.І. — С. 64]. Оцінка поживності кормів у кормових одиницях не дає повної характеристики їх енер-

етичних цінностей. В цій одиниці мають місце недоліки у вигляді недосконалості закупівельних цін на кормові культури. Крім того, вівсяна кормова одиниця характеризує продуктивність дії корму тільки по відношенню жирівідкладення. Не завжди дає змогу дійти висновку вигідності роздільної оцінки поживності кормів за виходом кормових одиниць і перетравного протеїну. Тому що одні культури забезпечують великий вихід кормових одиниць з гектара, але їх корми бідні на білок, інші — навпаки, а у раціонах тварин необхідно мати певне співвідношення кормових одиниць і перетравного протеїну, що забезпечує найбільш ефективне їх використання кормів. Проте вихід кормопротеїнових одиниць з гектара посіву характеризує поживну якість кормів з урахуванням енергетично-протеїнового співвідношення і тому дозволяє більш об'єктивно оцінювати і порівнювати ефективність кормових культур.

Економічну оцінку кормових культур здійснюють також використовуючи показники ефективності виробництва певної тваринницької продукції.

галузі сільського господарства, можна визначити економічну ефективність виробництва та використання окремих видів кормів.

Для підвищення економічної ефективності вирощування кормових культур в системі кормовиробництва важливе значення має опрацювання зональних мінімалізованих агрокомплексів вирощування кормових культур, моделювання їх на ЕОМ з врахуванням перемінних, що стосуються агрокліматичних умов поля, родючості ґрунту і засміченості його насінням бур'янів, складу агрегату, його виробітку, витрат часу на виконання агротехнічних прийомів. Так, в дослідженнях на дослідному полі Уманської державної аграрної академії при вивченні прийомів мінімалізації агрокомплексів вирощування кормових і зернових культур п'ятипільної зерно-кормової сівозміни виявлена можливість зниження енерговитрат і собівартості продукції в 1,4—1,7 рази при вирощуванні люцерни, кукурудзи на силос і зелений корм, ячменю. Особливо значне зниження собівартості досягнуто при вирощуванні кукурудзи на зелений корм, де вдалося до мінімуму скоротити витрати на догляд (виключення гербіцидів, міжрядних обробітків, зменшення кількості боронувальних до 1—2 та ін.).

Висновок

Розроблено ряд методик з визначення економічної ефективності кормовиробництва в зв'язку з швидким розвитком економічних змін дещо ускладнив їх використання, а тому заслуговує на увагу оцінка кормових культур через їх енергетичну поживність.

Список використаної літератури

1. Ковалишин С.І. Шляхи зростання виробництва кормів при переході до ринкових відносин. «Сучасний стан та проблеми розвитку економічної науки в Україні» Ч. 1, Тернопіль, 1993. — С. 64.
2. Зінченко О.І. Біологічне рослинництво. Київ, «Вища школа», 1996. — С. 234.

В статье рассматриваются разные подходы по определению экономической оценки кормовых культур. Именно этим вопросам уделяется особое внимание.

Various approaches to economic estimation of fodder crops were considered in this paper. Special attention was paid to these very issues.

А.Ф.БУРИК, кандидат економічних наук, О.В.РОМАНЮК

У КРИЗОВИХ УМОВАХ ПРАЦЮЮТЬ СТАБІЛЬНО І ЕФЕКТИВНО

Узагальнено досвід роботи одного з кращих господарств України СТОВ «Агрофірма «Маяк» Золотоніського району, розкрито основні фактори, що дають можливість даному підприємству навіть в умовах глибокої кризової ситуації в економіці України працювати стабільно і ефективно.

Методика досліджень

При узагальненні досвіду роботи даного підприємства використано методи: монографічний, аналізу і синтезу.